

Kwartalny bilans nastrojów społecznych

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023



Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

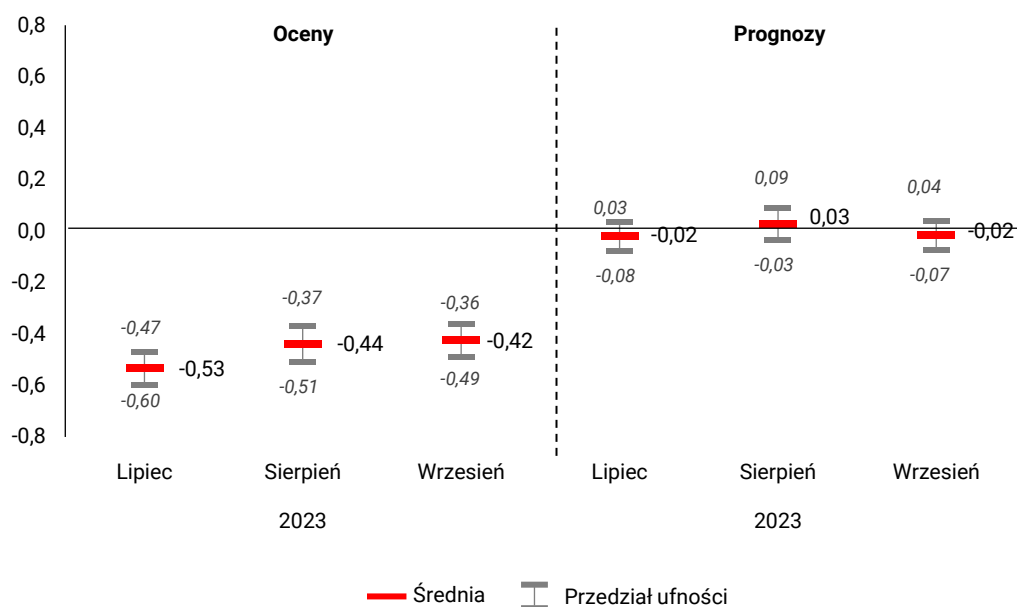
W naszych badaniach wskaźnikami nastrojów społecznych są m.in. oceny i prognozy sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce, a także poziomu życia respondentów i ich rodzin oraz kondycji zakładów pracy, w których pracują ankietowani. Aby syntetycznie oddać dynamikę zmian nastrojów, ich bilans w trzecim kwartale 2023 roku¹ prezentujemy w postaci średnich na pięciopunktowej skali od -2 do +2.

SYTUACJA POLITYCZNA

W trzecim kwartale rejestrowaliśmy poprawę ocen sytuacji politycznej – widoczną w lipcu i w sierpniu – oraz stabilizację przewidywań dotyczących rozwoju sytuacji politycznej w ciągu najbliższego roku. Pomimo niewielkiej poprawy w postrzeganiu sytuacji politycznej średnie ocen przez cały trzeci kwartał były ujemne, co oznacza, że silniej wyrażane było niezadowolenie niż zadowolenie. Średnie prognoz były natomiast bliskie zera, co świadczy o tym, że liczących na poprawę w tym obszarze było mniej więcej tyle samo co obawiających się pogorszenia.

CBOS

RYS. 1. Sytuacja polityczna w Polsce w trzecim kwartale



Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

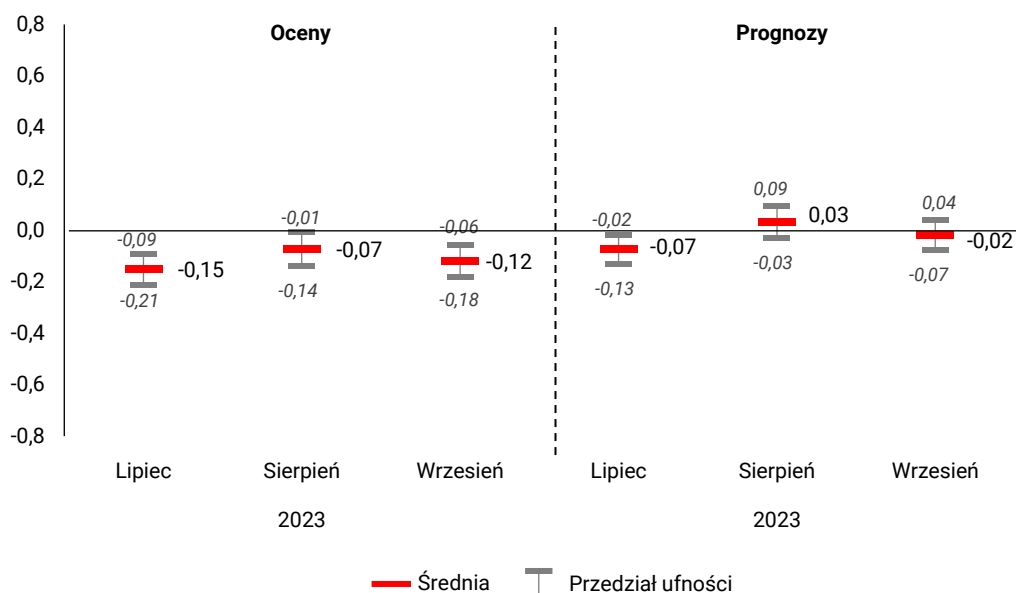
¹ Prezentowane dane pochodzą z badań „Aktualne problemy i wydarzenia” realizowanych od lipca do września 2023 roku.

SYTUACJA GOSPODARCZA

Początek trzeciego kwartału przyniósł dość wyraźną poprawę ocen sytuacji gospodarczej, w sierpniu odnotowaliśmy dalszy niewielki wzrost wskaźników, natomiast we wrześniu nieznaczne pogorszenie. Oceny sytuacji gospodarczej były lepsze niż poprzednio, lecz nadal średnie ocen pozostawały ujemne, co świadczy o tym, że silniej wyrażane było niezadowolenie. W przewidywaniach w ostatnich trzech miesiącach również było nieco więcej optymizmu niż w drugim kwartale. O ile poprzednio średnie prognoz były ujemne, o tyle teraz – podobnie jak w przypadku przewidywań odnoszących się do sytuacji politycznej – oscylowały one wokół zera, co oznacza, że obawy przed pogorszeniem były równoważone nadziejami na poprawę.

CBOS

RYS. 2. Sytuacja gospodarcza w Polsce w trzecim kwartale



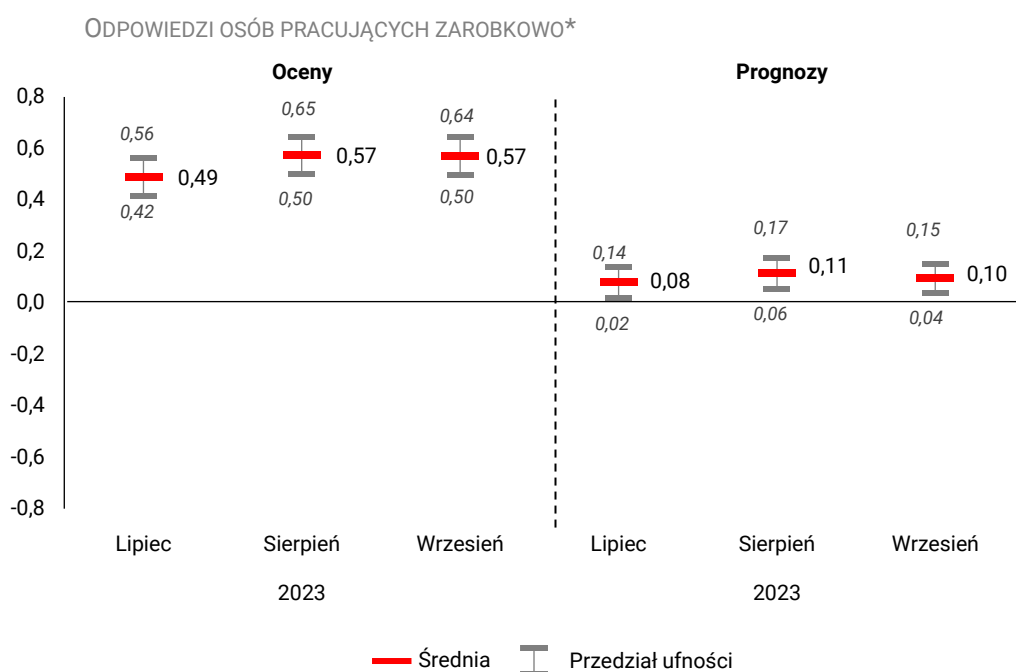
Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

W trzecim kwartale zarejestrowaliśmy zarówno poprawę ocen, jak i przewidywań odnoszących się do sytuacji w zakładach pracy respondentów. W postrzeganiu kondycji zakładów pracy poprawę odnotowaliśmy w lipcu oraz w sierpniu, we wrześniu natomiast nastąpiła stabilizacja. W podobnym kierunku zmieniały się przewidywania w tej kwestii. Zarówno średnie ocen, jak i prognoz przez cały kwartał były dodatnie, co świadczy, że silniej były wyrażane zadowolenie w ocenach bieżącej sytuacji i optymizm w przewidywaniach na najbliższy rok.

CBOS

RYS. 3. Sytuacja w zakładach pracy respondentów w trzecim kwartale



Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

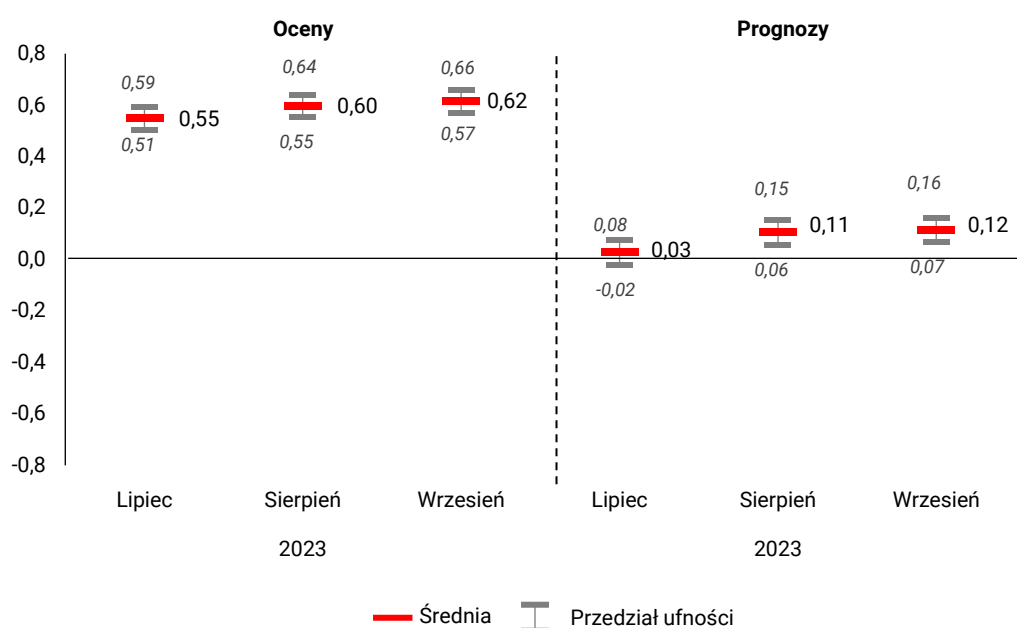
* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników i pomagających im członków rodzin oraz emerytów, rencistów, studentów i pełnoletnich uczniów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

POZIOM ŻYCIA

Trzeci kwartał przyniósł także nieznaczną poprawę w ocenach poziomu życia respondentów i ich rodzin oraz przewidywań w tym obszarze na najbliższy rok. Podobnie jak w przypadku sytuacji w zakładach pracy średnie ocen i przewidywań były przez cały kwartał dodatnie. Oznacza to, że Polacy byli przeważnie zadowoleni z poziomu życia, a patrząc w przyszłość, w większym stopniu oczekiwali poprawy niż obawiali się pogorszenia.

CBOS

RYS. 4. Poziom życia respondentów i ich rodzin w trzecim kwartale



Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)



W trzecim kwartale w nastrojach społecznych widoczna jest pewna poprawa zarówno w wymiarze ocen, jak i przewidywań na najbliższy rok – odnosi się to do sfery prywatnej i publicznej.

Podobnie jak w poprzednim kwartale najgorzej wypada postrzeganie sytuacji politycznej, a w drugiej kolejności – gospodarczej. Pomimo pewnej poprawy średnie ocen dotyczące tych wymiarów wciąż pozostają ujemne, co świadczy o silniej wyrażanym niezadowoleniu w tych obszarach. Natomiast średnie wskaźników przewidywań są bliskie zera, co oznacza, że obawy dotyczące przyszłości są równoważone nadziejami na poprawę. Jeśli chodzi o sferę prywatną – sytuację w zakładach pracy i poziom życia respondentów i ich rodzin – to w ocenach sytuacji bieżącej w większym stopniu wyrażano zadowolenie, a w prognozach na najbliższe dwanaście miesięcy – nadzieje na poprawę.

Warte podkreślenia są zmiany, jakie nastąpiły w przewidywaniach na najbliższy rok. Prognozy odnoszące się do sfery publicznej w ubiegłym kwartale były raczej pesymistyczne, obecnie natomiast są neutralne. Z kolei wskaźniki prognoz odnoszące się do sfery prywatnej w ubiegłym kwartale były bliskie zera, obecnie natomiast silniej wyrażany jest optymizm.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka